

«فرهیختگان» از برنامه‌ریزی بزرگ‌ترین مجموعه آموزش عالی کشور برای حضور قوی‌تر در نظام‌های رتبه‌بندی گزارش می‌دهد

منتظر دانشگاه آزاد در QS و تایمز باشید

فرهیختگان

دانشگاه
پنجشنبه ۶ آذر ۱۴۰۴ | شماره ۴۵۶۷ | WWW.FDN.IR

دکتر رنجبر
احکامی تازه صادر کرد

آرایش نو برای دانشگاه

نسل جدید دانشجویان با AI
باهوش ترمی شوند یا از تفکر بازمی‌مانند؟

دانشگاه‌ها در آغوش هوش مصنوعی

«فرهیختگان» از برنامه‌ریزی بزرگ‌ترین مجموعه آموزش عالی کشور برای حضور قوی‌تر در نظام‌های رتبه‌بندی گزارش می‌دهد

منتظر دانشگاه آزاد در QS و تایمز باشید

آزاد در رتبه‌بندی تایمز ۲۰۲۷ با ابهام مواجه‌شود. با این حال، افتخاری می‌گوید: «امیدواریم با راینزی‌هایی که وزارت علوم و بهداشت به نمایندگی از دانشگاه‌های کشور در حال انجامش هستند، مشکل مرتفع‌شود و مادر این نظام حضور داشته باشیم.»

جایگاه دانشگاه در برخی رتبه‌بندی‌ها به‌روز نیست
مدیرکل کتابخانه‌ها، مجلات، انتشارات علمی و علم‌سنجی دانشگاه آزاد می‌گوید: «ما تا پیش از این، به جز نظام‌های شرقی مانند RUR و شانگهای، در نظام‌های رتبه‌بندی غربی عملاً حضور رسمی و فعال نداشتیم. برخی نظام‌ها مانند تایمز، رتبه‌ای به‌صورت خودکار برای دانشگاه اعلام کرده‌بودند، اما این رتبه‌ها واقعی نیستند و داده‌های مبتنی آن‌ها مربوط به بیش از ده سال پیش است. زیرا دانشگاه آزاد سال‌ها در این نظام‌ها فعالیت نکرده و داده‌های رسمی خود را به‌روزرسانی نکرده بود.»
افتخاری تصریح می‌کند: «بنابراین رتبه‌هایی که اکنون در برخی سایت‌ها برای دانشگاه آزاد اعلام می‌شود – مثلاً علبدی در حدود ۱۲۰۰ – مربوط به دانشگاه آزاد اسلامی نیست.»

اطلاعات دانشگاه در QS تا پایان سال تکمیل می‌شود
اکنون، گام‌های مهمی در مسیر اصلاح و حضور رسمی برداشته شده است. داده‌های مربوط به نظام QS تقریباً آماده‌شده و پیش‌بینی می‌شود که درگاه‌بارگذاری آن تا پایان سال فعال شود.

هم‌زمان، داده‌های گرین‌متریک نیز در حال بارگذاری هستند. افتخاری اعلام می‌کند: «همکاران ما همین الان در حال بارگذاری داده‌های مربوط به گرین‌متریک در سایت هستند و ان‌شاءالله به‌زودی این فرایند به اتمام خواهد رسید.»
بر اساس برآوردها و مدل‌های واقعی ارزیابی، رتبه دانشگاه آزاد در بیشتر نظام‌های معتبر بین ۱۰۰ تا ۳۰۰ قرار دارد. افتخاری توضیح می‌دهد که این عدد بسته به نوع نگاه و هدف‌گذاری هر نظام رتبه‌بندی متفاوت است. او می‌گوید: «نظام‌هایی که بر توسعه آموزش در سطح کشور یا منطقه تمرکز دارند، رتبه بهتری برای دانشگاه آزاد نشان می‌دهند. در مقابل، نظام‌هایی که شاخص‌هایی مانند جوایز نوبل یا فعالیت‌های نخبگان بین‌المللی را وزن‌دهی بیشتری می‌کنند، ممکن است رتبه پایین‌تری نشان دهند.» او تأکید می‌کند: «وقتی می‌گوییم رتبه بین ۱۰۰ تا ۳۰۰ را داریم، به این دلیل است که نوع نگاه آن نظام با نظام دیگر متفاوت است و رتبه دانشگاه‌ها در نظام‌های مختلف متفاوت است و نمی‌توان رتبه یک دانشگاه را در نظامی خاص، عیناً با نظام دیگر مقایسه کرد.»

پیش‌بینی ارتقای رتبه دانشگاه آزاد در وبومتریک
در کنار این نظام‌ها، دانشگاه آزاد توجه ویژه‌ای به نظام وبومتریک (Webometrics) دارد. افتخاری می‌گوید: «هدف ما این است که با بهبود دسترسی‌ها، ارتقای کیفیت وبسایت‌ها و رعایت دقیق نکات فنی و محتوایی بتوانیم جایگاه واقعی دانشگاه آزاد را در این نظام نیز تثبیت کنیم.» اهمیت وبومتریک از آن جهت است که بسیاری از نظام‌های دیگر رتبه‌بندی دانشگاهی نیز از داده‌های آن استفاده می‌کنند؛ بنابراین حضور قوی و مؤثر در این نظام می‌تواند به‌طور غیر مستقیم موقعیت دانشگاه آزاد را در سایر رتبه‌بندی‌ها نیز ارتقا دهد. افتخاری ابراز امیدواری کرد با آماده‌سازی دقیق داده‌ها و تکمیل فرایند بارگذاری، در ارزیابی‌های آتی شاهد ارتقای قابل‌توجه رتبه دانشگاه آزاد در وبومتریک باشیم.

«با نظام شانگهای پیشرفت ما چندان چشمگیر نبود؛ زیرا دانشگاه علاقه داشت به‌صورت یکپارچه در همه نظام‌های رتبه‌بندی حضور داشته باشد و نه به‌صورت واحد به واحد.»

در مقابل، نظام RUR با همکاری بیشتری همراه شد و مسیر یکپارچه‌سازی دانشگاه را هموار کرد. آن‌طور که مدیرکل کتابخانه‌ها، مجلات، انتشارات علمی و علم‌سنجی گفته است آن‌ها پذیرفتند که دانشگاه آزاد را به صورت یکپارچه ارزیابی کنند. در این مسیر، داده‌های مورد نیاز کل دانشگاه آماده و برای بارگذاری در RUR ارائه شد. او می‌گوید: «نتیجه این شد که سال اول رتبه خوبی داشتیم و سال دوم به رتبه زیر ۱۰۰ رسیدیم.»

اکنون دو سال است که دانشگاه آزاد به صورت یکپارچه در نظام RUR حضور دارد و جایگاه خود را تثبیت کرده است. افتخاری درباره ادامه برنامه‌ها می‌گوید: «اسفندماه سال گذشته خدمت شهید طهرانچی رسیدیم و گزارشی ارائه کردیم مبنی بر اینکه دانشگاه آزاد هم اکنون در نظام RUR و U.S. News حضور دارد و رتبه مناسبی دارد، اما در شانگهای هنوز به نتیجه قطعی نرسیدیم. به همین دلیل، قرار شد دانشگاه کار روی نظام‌های رتبه‌بندی غربی را نیز شروع کند تا جایگاه خود را در این نظام‌ها هم تثبیت کند.»

بارگذاری داده‌های دانشگاه آزاد در تایمز تا دوماه آینده
برای حضور مؤثر در نظام‌های رتبه‌بندی غربی، دانشگاه آزاد اسلامی وارد مرحله‌ای جدید و منسجم‌شده؛ در مرحله‌ای که نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، جمع‌آوری داده‌های گسترده و هماهنگی بین واحدهای مختلف بود. افتخاری توضیح می‌دهد: «برای اینکه بتوانیم در نظام‌های رتبه‌بندی غربی حضور مؤثر داشته باشیم، لازم بود کار را به‌صورت منسجم و سازمان‌یافته پیش ببریم.»

تمرکز اصلی کمیته جدید، روی نظام تایمز بود. این نظام به‌طور خاص خواسته بود دانشگاه کمیته‌ای مشخص معرفی کند تا بداند کدام ایمیل‌ها باید از سمت دانشگاه پاسخ داده‌شوند. افتخاری می‌گوید: «در همین راستا، پیشنهاد تشکیل کمیته را ارائه کردیم. کمیته با اعضای موقت کار خود را از اسفندماه آغاز کرد. جلسات منظم این کمیته با حضور نمایندگان از اداره کل ما، تعدادی از مشاوران بیرونی متخصص در نظام‌های رتبه‌بندی و نمایندگان حوزه معاونت بین‌الملل برگزار می‌شود.»
کار کمیته تها برگزاری جلسه نیست؛ بلکه تمرکز بر گردآوری و یکپارچه‌سازی داده‌ها از سراسر دانشگاه است. مدیرکل کتابخانه‌ها، مجلات، انتشارات علمی و علم‌سنجی می‌گوید: «چون هر نظام، مدل کاری خاص خود را دارد – برای مثال، شسویه شاخص‌های QS و تایمز با یکدیگر کاملاً متفاوت است – بنابراین ما باید داده‌ها را از سراسر دانشگاه آزاد جمع‌آوری و در قالبی منسجم ارائه کنیم.» این داده‌ها گسترده و وسیعی دارند؛ از اطلاعات مالی و آمارهای آمایشی گرفته تا شاخص‌های جنسیتی، تعداد اعضای هیئت‌علمی، دانشجویان و دیگر معیارهای علمی و پژوهشی.

به گفته او، اکنون داده‌های مربوط به نظام تایمز آماده‌شده و پیش‌بینی می‌شود که «در دو ماه آینده، درگاه تایمز فعال‌شود تا اطلاعات دانشگاه آزاد به صورت رسمی وارد این نظام شود.» این گام، نقطه عطفی در تلاش دانشگاه برای تثبیت جایگاه بین‌المللی خود و حضور یکپارچه در نظام‌های معتبر غربی است. البته افتخاری از یک مانع غیر منتظره خبر می‌دهد، او می‌گوید: «در خصوص نظام تایمز متأسفانه یک چالش جدید داریم؛ به بهانه تحریم‌ها، حضور دانشگاه‌های ایران در فهرست سال آینده به حالت تعلیق درآمده است.»

این وضعیت باعث شد که برنامه‌های پیش‌بینی‌شده برای حضور رسمی دانشگاه

سارا طاهری
خبرنگار گروه دانشگاه

از اسفندماه سال گذشته، دانشگاه آزاد اسلامی وارد مسیری تازه شد؛ مسیری که قرار است جایگاه این دانشگاه در نقشه جهانی علم و فناوری را بازتعریف کند. به تأکید شهید طهرانچی، «کمیته رتبه‌بندی دانشگاه» تشکیل شد و از اردیبهشت اسام فعالیت‌ها با سرعت و انسجام بیشتری ادامه پیدا کرد؛ گامی که تنها به پر کردن فرم‌ها و بارگذاری داده‌ها محدود نمی‌شود، بلکه هدف آن ساختن روایتی نو از دانشگاه آزاد در عرصه جهانی است. دانشگاه آزاد اکنون نه تنها در نظام‌های شرقی مانند RUR و شانگهای حضور دارد، بلکه آماده‌رودم‌تر به نظام‌های معتبر غربی مانند تایمز و QS نیز شده است. هم‌زمان، شاخص‌های پایدار ی و محیط زیستی در گرین‌متریک در حال تکمیل هستند تا دانشگاه بتواند تصویر واقعی و یکپارچه‌ای از خود در سطح ملی و بین‌المللی ارائه دهد. با وجود چالش‌هایی مانند تعلیق موقت حضور دانشگاه‌های ایرانی در رتبه‌بندی تایمز به دلیل تحریم‌ها، امید به تثبیت جایگاه علمی دانشگاه در کشور و منطقه همچنان پابرجاست.

اولین گام، تشکیل «کمیته رتبه‌بندی دانشگاه»

شاید مهم‌ترین سوال این باشد که اولین گام برای حضور در رتبه‌بندی‌های جهانی از کجا و چگونه شکل گرفت؟ به گفته حمید افشاری، مدیرکل کتابخانه‌ها، مجلات، انتشارات علمی و علم‌سنجی و رئیس کتابخانه مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی پس از تأکید شهید طهرانچی، تشکیل «کمیته رتبه‌بندی دانشگاه» اولین گام جدی بود. پیش از آن، فعالیت‌ها بیشتر مبتنی بر تلاش‌های پراکنده اداره کل بود، اما حالا همه چیز در قالب ساختاری منسجم و تحلیل محور پیش می‌رود؛ ساختاری که باید پاسخ پرسشی اساسی را پیدا می‌کرد؛ این که دانشگاه آزاد در کدام نظام‌های رتبه‌بندی باید قدرتمند ظاهر شود و چگونه؟

تمرکز کمیته به سمت نظام‌های معتبر بین‌المللی چرخید؛ تایمز و یو.اس.نوز. نظام‌هایی که هم وزن جهانی بالایی دارند و هم می‌توانند تصویر دقیق‌تری از جایگاه دانشگاه آزاد در محیط رقابتی آموزش عالی ارائه دهند. هم‌زمان، داده‌های مرتبط با گرین‌متریک نیز تکمیل شد تا دانشگاه بتواند در شاخص‌های پایدار ی و مدیریت محیط زیست نیز حضور مؤثر داشته باشد. فعالیت روی RUR نیز که پیش‌تر آغاز شده بود، در مسیر تکمیل اطلاعات و آماده‌سازی نهایی ادامه یافت. آنچه امروز در جریان است، صرفاً تکمیل فرم‌ها و بارگذاری داده‌ها نیست؛ تلاش برای ساختن روایتی تازه از دانشگاه آزاد در فضای علم و فناوری جهان است. مدیرکل کتابخانه‌ها، مجلات، انتشارات علمی و علم‌سنجی دانشگاه آزاد امیدوار است مجموعه این برنامه‌ها که حالا با انسجام بیشتری دنبال می‌شود، سال آینده چهره‌ای متفاوت از دانشگاه در نقشه رتبه‌بندی‌های بین‌المللی نمایش دهد؛ چهره‌ای که با ظرفیت واقعی دانشگاه آزاد فاصله‌ای نداشته باشد.

ورود دانشگاه آزاد به نظام‌های رتبه‌بندی شرقی

دانشگاه آزاد از سال‌های قبل توجه ویژه‌ای نیز به نظام‌های رتبه‌بندی شرقی داشته و دارد. افتخاری می‌گوید: «سال گذشته اصلاحات و اقدامات اولیه روی نظام‌های RUR و شانگهای انجام شد و جلسات متعددی هم برگزار شد؛ حتی برخی دوستان حضوری به شانگهای رفتند تا پیگیری‌ها را انجام دهند.» اما مسیر در نظام شانگهای چندان هموار نبود. مشکل اصلی، تمایل دانشگاه به حضور یکپارچه در تمام نظام‌ها بود، نه ارزیابی به صورت واحد به واحد. افتخاری توضیح می‌دهد:

استاندارد را در کارنامه دارد. وی دانشسپار پایه ۱۴ گروه مدیریت بازرگانی است و تاکنون ۷ جلد کتاب و بیش از ۷۰ مقاله و طرح پژوهشی منتشر کرده است.

همچنین رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در نامه‌ای جداگانه از خدمات دکتر محمدهادی همایون، معاون سابق علوم انسانی و هنر قدردانی کرد.

دکتر رنجبر همچنین در حکم دیگر، حامد افشاری را به‌عنوان سرپرست معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری و نوآوری دانشگاه آزاد اسلامی منصوب کرد.

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در متن حکم با اشاره به سوابق ارزنده افشاری، بر نقش محوری این معاونت در پیشبرد اهداف کلان دانشگاه تأکید کرد. افشاری عضو هیئت‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی است و پیش‌تر مدیرکل فناوری و تجاری‌سازی دانشگاه و رئیس واحد شهرقدس بوده است. همچنین دکتر رنجبر طی نامه‌ای جداگانه از زحمات مجید مشکینی، معاون پیشین این حوزه تقدیر کرد.

بر اساس سومین تغییر، علیرضا لادن‌مقدم که تاکنون مسئولیت مدیریت دانشگاه آزاد استان سمنان را برعهده داشت، به‌عنوان سرپرست معاونت علوم تربیتی و مهارتی منصوب و جایگزین محمدعلی نادى شد.

دکتر علی اکبر ولایتی:

وجود حزب الله از نان شب هم برای لبنان واجب‌تر است

لبنان سعی دارد اهداف نامشروع خود را با ایجاد رعب و وحشت در لبنان محقق کند؛ اما لبنان ثابت کرده که مقابل این اقدامات ایستادگی کرده است.»
ولایتی با بیان اینکه رژیم صهیونیستی با نقض آتش‌بس به همگان ثابت کرد که خلع سلاح حزب‌الله چه تبعاتی برای لبنان خواهد داشت، گفت: «ایران از حزب‌الله و جبهه مقاومت حمایت کرده و خواهد کرد.»
مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل با ابراز اینکه حزب‌الله لبنان بارها حامی و نجات‌بخش مردم لبنان بوده و رژیم اشغالگر قدس را سر جایش نشاندہ است، تصریح کرد: «با توجه به میزان ولع رژیم صهیونیستی برای کشتار و غارت سرزمین‌های دیگر، امروز وجود حزب‌الله از آسبوانان برای لبنان ضروری‌تر است.»
ولایتی گفت: «از مواضع و اظهارات مقامات لبنانی، به نظر می‌رسد دولت لبنان هم به این موضوع و پوچ بودن اظهارات تانناهیو پی برده است.»

مشاور ارشد مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل با اشاره به اقدامات و جنایات پی‌درپی رژیم صهیونیستی علیه لبنان گفت: «وجود حزب‌الله از نان شب هم برای لبنان واجب‌تر است.»
علی اکبر ولایتی، مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل در گفت‌وگو با تسنیم، با اشاره به نقض مکرر آتش‌بس توسط رژیم صهیونیستی و حمله مجدد این رژیم به لبنان گفت: «رژیم صهیونیستی به تعهدات خود در چهارچوب توافق آتش‌بس پایبند نبوده و با نقض مکرر آتش‌بس و هدف قراردادن مردم لبنان، بار دیگر ثابت کرده است که به هیچ‌کدام از قواعد بین‌المللی پایبند نیست.»

وی با اشاره به ترور شهید حاج هاشم طباطبایی از فرماندهان برجسته مقاومت و حزب‌الله لبنان گفت: «این ترور با نقض حاکمیت سرزمینی لبنان صورت گرفت؛ رژیم صهیونیستی با ترور فرماندهان حزب‌الله